

Malmö stad
Arbetsmarknads- och socialnämnden

Datum

2025-07-11

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2025-495

Yttrande

Till

Kommunstyrelsens

**Remiss angående Motion Helena Nanne (M), Farishta Sulaiman (M), Darko Simic (M), John Eklöf (M) och John Roslund (M) om att möjliggöra SSPF-samarbete för friskolor
STK-2024-1738-1**

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer med motionens yrkande om att alla Malmös barn har rätt till likvärdig service. Vidare har nämnden ett särskilt utpekat ansvar att verka för att alla barn som bor i Malmö växer upp i trygga förhållanden. Därmed är det angeläget för nämnden att förebygga olika problembeteenden bland stadens alla barn, oavsett vilken skola de går på.

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill dock poängtera att en uppskalning av SSPF dels bör ta hänsyn till samverkansparternas resurssättning, friskolornas organisatoriska förutsättningar samt förvaltningens tidigare erfarenheter av samverkan med friskolor, dels bör utgå från element som kännetecknar så väl framgångsrika samverkansmodeller som effektiva förebyggande insatser.

Vidare menar nämnden att en utökning av SSPF även bör ta höjd för den nya socialtjänstlagen som ställer anspråk på att insatser ska vara tillgängliga och kunskapsbaserade samt hur en eventuell uppskalning förhåller sig till stadens andra satsningar gentemot barn och unga.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår att motionens yrkande bör anses besvarat med vad som redovisas i ärendet.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer med motionärerna om att alla Malmös barn, oavsett skolform, har rätt till likvärdig service. Inte minst vad gäller tillgången till effektiva, förebyggande insatser. Arbetsmarknads- och socialnämnden har även ett särskilt utpekat ansvar att verka för att barn växer upp i trygga förhållanden, varför det är angeläget för nämnden att förebygga olika problembeteenden bland stadens barn och unga. Därav är nämnden i grunden positiv till möjligheten att stärka stadens samverkan med alla skolor.

I ljuset av ovanstående menar nämnden att exkluderingen av en stor del av Malmös barn från effektiva insatser därför framstår som mindre önskvärt, sett ur ett preventivt perspektiv. Om en insats är effektiv i att stävja en negativ utveckling menar förvaltningen att det bör ligga i stadens intresse att genomföra insatsen, oavsett om det är på en fristående eller kommunal skola.

Samtidigt vill nämnden betona att en upptrappning av SSPF bör ta hänsyn till faktorer som exempelvis samverkansparternas resurssättning, friskolornas organisatoriska förutsättningar samt förvaltningens tidigare erfarenheter av samverkan med friskolor, vilka redovisas nedan.

Resurser

För att ett SSPF-samarbete ska vara meningsfullt och hållbart krävs att alla involverade aktörer har tillräckliga resurser för att åta sig att ingå i samverkan. I synnerhet i ljuset av att resurserna inom verksamheterna som ingår i SSPF redan idag är ansträngda, varför ett utökat SSPF-samarbete riskerar att urholka kvalitén på insatserna om inte ytterligare resurser tillförs till arbetet.

Olika förutsättningar

Nämnden ser också ett behov av att uppmärksamma friskolors olika organisatoriska och ekonomiska förutsättningar, som i sin tur kan påverka möjligheten att delta i SSPF på lika villkor. Det gäller bland annat frågor om transparens och insyn, skillnader i ägarstruktur, ekonomiska ramar samt skillnad i skolpeng.

Tidigare erfarenheter

SSPF har tidigare haft ett samarbete med en fristående gymnasieskola. Med den erfarenheten vill nämnden dock lyfta att det förebyggande arbetet i första hand bör prioriteras till grundskolorna då det är i grundskolan man har störst möjlighet att nå barn i ett tidigt skede.

Rekommendationer för fortsättning

För att säkerställa kvalitet och långsiktig hållbarhet behöver utvecklingen av samverkan med friskolor ske med tydlig prioritering, realistiska förväntningar och respekt för alla

parters förutsättningar. Därför anser den nämnden att en mobilisering bör ske i etapper med utvärderingar efter varje etapp där friskolors inkludering i SSPF utformas genom tydliga faser. På så sätt kan nödvändiga strukturer byggas upp, resursfördelning säkerställas, och effekterna av samverkan följa upp innan arbetet skalas upp ytterligare.

Erbjudande till fristående skolor kommande läsår

I ljuset av ovan nämnda utmaningar rekommenderar den nämnden att friskolor, i detta skede, ges en specialanpassad möjlighet att delta i det förebyggande arbetet genom bland annat:

- Tillgång till gemensam plattform för samverkan och informationsutbyte inom SSPF, alternativt en separat anpassad version för friskolor.
- Informationsutskick till vårdnadshavare via friskolorna, med material och råd kring sociala medier och annan förebyggande kommunikation.
- Delning av information om konferenser, workshops till friskolorna, med möjlighet att delta och bidra.
- Årliga informationsträffar med friskolorna, där relevant kunskap, aktuella lägesbilder och samverkansmöjligheter presenteras. Alternativt deltagande i årliga SSPF-konferenser, där samtliga skolformer kan mötas och ta del av gemensam kunskap.
- Möjlighet för vårdnadshavare inom friskolor att delta på öppna informationsträffar, särskilt med fokus på förebyggande teman som sociala medier, kriminalitet och trygghet.

För att säkerställa maximal utväxling i införandet av ett befintligt arbetssätt i en ny kontext behöver arbetet av nödvändighet fokusera på att säkerställa en effektiv implementering, vilket innebär att se till att förändringen sker, och att den sker med kvalitet (Socialstyrelsen 2012).

Arbetsmarknads- och socialnämnden är vidare medveten om att ett effektivt förebyggande arbete av nödvändighet kräver att samverkan sker tvärsektoriellt. Samtidigt vill nämnden understryka att samverkan i sig inte leder till några förebyggande effekter. Forskning om effektiv samverkan (Kania, J. & Kramer, M. 2011) visar att samverkan, för att vara framgångsrik, behöver innehålla följande element:

- Gemensam agenda, vision och mål: Alla deltagare måste ha en gemensam vision för förändringen, inklusive en gemensam förståelse av problemet och en gemensam strategi för att lösa det genom överenskomna åtgärder.

- Delat mätsystem: Ett gemensamt mätsystem krävs för att hålla alla deltagare ansvariga och för att mäta framgång.
- Ömsesidigt förstärkande aktiviteter och komplementära aktiviteter: Samverkansparterna behöver utföra aktiviteter som kompletterar och förstärker varandra.
- Kontinuerlig kommunikation: Vikten av regelbunden och öppen kommunikation för att bygga förtroende och samordna insatser kan inte överskattas. Det gäller både mellan samverkansparterna och inom respektive samverkanspart (horisontellt och vertikalt). I den processen behöver det skapas en samsyn kring fundamentala begrepp som prevention, eller förebyggande arbete, preventionsnivåer, risk- och skyddsfaktorer samt evidens för effektiva insatser.
- Stödorganisation och stödjande infrastruktur: Det krävs en särskild organisering och en stödjande infrastruktur för att hantera och samordna insatser, samt personal med en mycket specifik uppsättning färdigheter för att fungera som ryggrad för hela initiativet. Ledningen för de samverkande organisationerna har en mycket viktig roll i att ge goda förutsättningar för arbetet.
- Flexibilitet och anpassningsförmåga: Detta element betonar nödvändigheten av att kunna anpassa sig till förändrade förhållanden och behov, utan att gå utanför de ramar som målen och visionen sätter.

Mot bakgrund av ovanstående menar arbetsmarknads- och socialnämnden att en samverkansstruktur som bygger på ovanstående element ger goda förutsättningar att lyckas med syftet med samverkan: att lösa ett gemensamt problem som ingen enskild samverkanspart har full rådighet över och kan lösa själv. Därav vill nämnden betona att en uppskalning av SSPF-samarbeten till att även omfatta friskolor bör ske i etapper, med utvärderingar efter varje etapp. Detta för att säkerställa att samverkan baseras på en gemensam vision, tydlig prioritering, realistiska förväntningar och som tar hänsyn till respektive samverkansparts förutsättningar.

Samtidigt vill nämnden understryka att ett effektivt förebyggande arbete handlar om vilka insatser som faktiskt görs, vilket behov de möter samt att de görs med tillräckligt god kvalitet. Inte minst sett i relation till den nya socialtjänstlagen som ställer anspråk på att insatser ska vara tillgängliga och kunskapsbaserade.

Sammantaget menar arbetsmarknads- och socialnämnden att det, ur ett likvärdighetsperspektiv, inte finns några hinder för att skala upp SSPF till att även omfatta fristående skolor. Dock vill nämnden poängtera att en upptrappning av SSPF

dels bör ta hänsyn till samverkansparternas resurssättning, friskolornas organisatoriska förutsättningar samt förvaltningens tidigare erfarenheter av samverkan med friskolor, dels bör utgå från element som kännetecknar så väl framgångsrika samverkansmodeller som effektiva förebyggande insatser.

Mot bakgrund av ovanstående menar arbetsmarknads- och socialnämnden att motionens yrkande bör anses besvarat med vad som redovisas i ärendet.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]